

1 DĚTSKÉ SCÉNY

7.-13.6.2013

číslo 1. - sobota 8.6.2013

FABRIKA SVITAVY

ška se ne,
 ktoroky díln,
 yž účast. íky žádají, a
 sí texty s řadit za se
 se ale, dílna povíd
 ačí novír. íto prodávající ovse
 hláček!“- „Nemám ucho!“- „A.
 bych s ozběhla dřív. K nikomu se r.
 mohol noviny vydávat?“ Jednoducha
 bouč. íání a šustění jimi nebo pískání
 úplně naplno. Tento nasbíraný m
 promluví místo hlasů hráčů. Ze zby
 Recitátorům druhé kategorie mezi
 a cukrovinek. Následně se děti
 jednotlivé děti pocházejí se do
 odkud pocházejí. Některé se
 V nich vymýšlejí reklamu.
 bal z hlíny se zmrzlinou v r.
 íjí od cukrárny s věčným ne
 a budou přednášeti recitov
 známé hry Cukr, káva, limo
 dí určí. Zde odpolední pra
 kolegů ze třetí kategorie.
 si tak půdu k další práci,
 ohlo by se zdát, že náplň
 oznámit a určit si pořadí
 ni, schází znovu, aby r
 ky a Péti (2.kategor
 ívá bitím imac

ami, na k
 Kina Vesmír,
 ůžnosti práce nov
 ublice nar. nystala k
 e minimálně . ou stěže
 opět obě skupiny, rec
 ůbě dílny odstartovávají p. hybové
 iobotnicová honička, skupina star
 á skupina jiným způsobem, s
 a doprovodu hudby, rozmanit
 pina 4. kategorie proměňuje o. včej
 n si vysvětlují pojem zástupná re. vi
 níků stává hadem či startující rake
 ozvou účastníky na malý exkurz do teori
 a očí účastníci ihned využijí v praxi. V tvo
 ovkou Veroniky, přetransformuje ve r
 yř skupin mají pomocí jednoduchých l
 ně se zatím staví lodě. Dvojice dětí stří
 e barevné lodě vyplují na moře, je nut
 ré nám představují například loď
 em na Sladký ostrov, kam vše
 naposledy běžím nakoukn
 mericků, které si můžete
 sladké radovánky, ve
 ním Verčí a Báry v
 mericků.

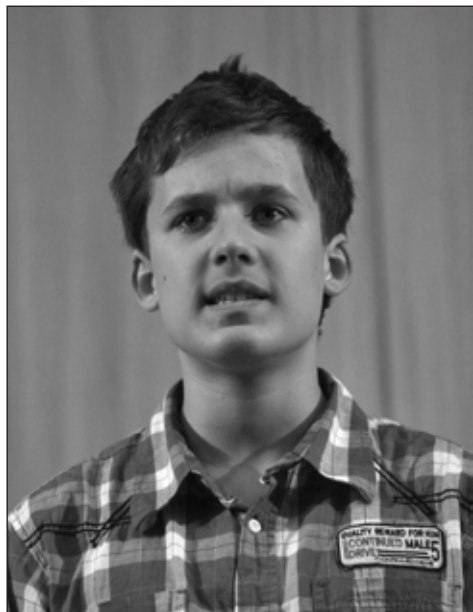
VČERA JSME VIDĚLI...

Michala Bustu

Magdalenu Trajerovou

Tomáše Ryšku

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

 Dnes jsem zavítal do dílny pro recitátory třetí kategorie, na nichž ležel nelehký úkol – zahájit svými výstupy celou Dětskou scénu 2013. Možná právě dorážející zodpovědnost situace vedla k tomu, že byli recitátoři ze začátku trochu nesví. Ale pojďme se postupně podívat, jak se rozmlouvali.

S malým zpožděním vstupuji do sálu kina Vesmír a ihned se ke mně donáší: „To nevychází! To nevychází!“ Počet recitátorů nesedí. Není divu. Dojít správného výsledku v takovém množství (26 účastníků) není snadné. Ale netrvá to dlouho a vše je v pořádku. Jak jsem se již zmínil, recitátoři působili zaraženě, avšak proti energii obou lektorek (Jana Jurkasová a Jana Loosová) neměli šanci. Hned ze začátku každý dostává „životně“ důležitý papírek se zatím tajným slovem. Lektorky všechny účastníky dílny v momentě přenášejí do nové země a jejich rodný jazyk nahradila ona tajemná slova - každý má svůj nový jazyk. Otázkou je, jak se mezi sebou obyvatelé této nové země pozdraví? No proč to nezkusit. A tak se recitátoři rozcházejí po prostoru před plátnem a navzájem se setkávají. Z šumu hlasů občas zaslechnu „balsamico, hrášek, parmezán, petržel, káva, škvarkové placky.“ V tento moment si už nikdo ani nevzpomene na původní ostych.

Když už se všichni pozdravili a seznámili, proč si vzájemně neříci něco o sobě, třeba o tom, jaký měli den? Tajemná šifra tak dostává novou funkci, ale chudý slovník musí stačit. Najednou zazní „štronzo“ a recitátoři společně vytváří obvod „talíře“. Nyní je úkolem pomocí krátkého říkadla poslat si tajný drb, ale i informovat jako v televizních zprávách. Další návrhy nálad, které by mohly tvořit podtext promluvy, jsou již plně v kompetenci recitátorů. V jednu chvíli jsou všichni překvapení, za chvíli zas zamilovaní, unavení, vystrašení, nápadití, naštvaní nebo hledají houby. Později již vstupují do konkrétních rolí (policista, květinářka, učitelka). Aby došlo k důkladnému probádání prostoru, rozcházejí se recitátoři po celém kině.

Následuje další štronzo a recitátoři dostávají za úkol utvořit skupinky tak, aby tvořili jeden pokrm. I přes malá škobrtnutí stojí za chvíli před oponou pět skupinek tvořících menu (salát, polévka, lasagne, škvarkové placky a tiramisu). Jejich úkolem je propagovat svůj chod před „komisí“, která však stojí až na druhé straně sálu. Dosáhnout hlasem tak daleko není, jak sami recitátoři zjišťují, snadné, ale i to se nakonec daří. Na závěr lektorky předávají posledních pár rad a recitátoři dostávají rozchod.

Nejen, že se mi při pozorování dílny recitátorů sbíhaly sliny na jazyku, ale měl jsem navíc velkou chuť zapojit se. V každém případě hlasová rozcvička splnila svůj účel.

Ondřej Kohout

NAHLÉDLI JSME DO...

... DÍLEN PRO RECITÁTORY II. A IV. KATEGORIE

Po slavnostním zahájení recitační části Dětské scény se společně s recitátory 2. a 4. kategorie vydávám na jejich dnešní první dílnu. Jako myška se nejdříve vkradu do dílny čtvrté kategorie, abych později úplně potichoučku vplula k recitátorům kategorie druhé.

Lektorky dílny starších recitátorů, Veronika Kořínková a Bára Svobodová, „zabíjejí dvě mouchy jednou ranou“, když účastníci žádají, aby současně s představením sama sebe přiblížili i text, který budou v neděli přednášet. Následně se pokusí texty seřadit za sebou tak, aby se nestřídal vtipný text s vážným, ale aby texty tvořily příjemně plynoucí řadu.

Aby se ale jen dlouze nepovídalo, rozdává Bára každému z účastníků noviny. Ti se ihned, pod taktovkou Veroniky, stávají prodáváči novin. Tito prodávající ovšem nevykřikují do prostoru něco o večerním deníku, ale lákají čtenáře úryvky svých textů. „Muchláček!“ – „Nemám ucho!“ – „Až jednou nepřišla...“ – „Motorové čluny.“ – „Hodina sexuální výchovy.“ – a já nevím, ke komu bych se rozběhla dřív. K nikomu se nakonec nevydám, jelikož mě i prodejce novin zastavuje Verča dalším úkolem. „Jaké zvuky mohou noviny vydávat?“ Jednoduchá otázka, která okamžitě motivuje mladé recitátory k trhání a muchlání novinových listů, bouchání a šustění jimi nebo pískání na ně. Zkouší novinami vytvořit zvuky co nejtíší, aby je následně mohli nechat promluvit úplně naplno.

Tento nasbíraný materiál se jim hodí pro tvorbu novinové rozhlasové hry, jelikož to budou právě ony, které promluví místo hlasů hráčů. Ze zbylých listů vytvářejí kostým, který následně předvedejí při komentované módní přehlídce.

Recitátorům druhé kategorie mezitím lektorky Kateřina Šteidllová a Petra Jančová nabízejí různé druhy na papíře namalovaných cukrovinek. Následně se děti o svou dobrotu dělí s ostatními, přičemž si stihnou sdělit i svá jména. Z jakého kouta naši země jednotlivé děti pocházejí se dozvídají, když z provázku vytvářejí její obrysy. Následně do něj umísťují své cukrovinky na místo, odkud pocházejí. Některé se nacházejí blízko sebe, a tak se děti, jejichž cukrovinky se sešly na podobném místě stávají skupinami. V nich vymýšlejí reklamu na cukrárnu z jejich kraje. Lákají nás například do liberecké cukrárny U Krtečka (krteček se vyhrabal z hlíny se zmrzlinou v ruce), litvínovská sekce nás zve na želví zmrzlinu a děti z východomoravské oblasti nás naopak odrazují od cukrárny s věčným nedostatkem zmrzliny. Výprava po cukrárnách je u konce. Přichází čas na rozdělení pořadí, ve kterém budou přednášet recitovat. Nutno ale podotknout, že stále, alespoň jednou nohou, v cukrárně zůstávají. Prostřednictvím známé hry Cukr, káva, limonáda se dostávají k dalším obrázkům se sladkými dobrotami, na kterých je napsané číslo, jež pořadí určí.

Zde odpolední práce obou skupin končí, jelikož je čas přesunout se do Kina Vesmír, kde za malý moment začíná recitace kolegů z třetí kategorie. První skupina během odpoledne prozkoumala možnosti práce s novinovým papírem a připravila si tak půdu k další práci, zatímco druhá se sladkým putováním po České republice nachystala k dalším delším cestám. Mohlo by se zdát, že náplň práce obou skupin je odlišná, ale přece jen se minimálně ve dvou stěžejních věcech potkaly – stihly se seznámit a určit si pořadí, ve kterém budou recitovat.

Po večeri se opět obě skupiny, recitátoři 2. a 4. kategorie se svými vedoucími, schází znovu, aby pokračovaly v tom, co dopoledne začaly. Obě dílny odstartovávají pohybové aktivity. V případě dílny Kačky a Pěti (2.kategorie) je to zběsilé hledání lodí a následně chobotnicová honička, skupina starších recitátorů se zase rozhybává bitím imaginárního protibojovníka. Všechny děti, každá skupina jiným způsobem, si raději znovu osvěžují jména svých kamarádů. Skupina mladších dětí se krátce poté prochází, za doprovodu hudby, rozmanitými prostředními. Mimo jiné jde lesem, řekou nebo kráčí po dně oceánu. Ve stejném čase skupina 4. kategorie proměňuje obyčejnou plastovou láhev v telefon, baseballovou pátku nebo miminko a na těchto příkladech si vysvětluje pojem zástupná rekvizita. Od ní přechází k termínu loutka a k ožívování oné lahve, která se v rukou účastníků stává hadem či startující raketou. Před tím, než se lektorky opět navrátí k již známému materiálu – starým novinám, pozvou účastníky na malý exkurz do teorie loutkoherectví. Všechny získané poznatky o aktivizačním postoji, o práci rukou a oči účastníci ihned využijí v praxi. Vytvoří, rozpohybují a ozvučí zvře žijící ve vodě, které se ovšem velice rychle, pod taktovkou Veroniky, přetransformuje ve tvora, žijícího ve vzduchu. U přírodních živlů zůstávají i nadále – rozdělení do čtyř skupin mají pomoci jednoduchých loutek z novin vytvořit příběh, který se bude týkat jednoho z nich.

Ve druhé skupině se zatím staví loď. Dvojice dětí stříhá, lepí a sestavuje svou loď snů, která je doveze na Sladký ostrov. Ještě než nádherné barevné loď vyplují na moře, je nutné si je navzájem představit. To dvojice činí během lodní módní přehlídky, při které nám představují například loď zmrzlinářskou, ekologickou či loďku se sladkou kotvou. Po přehlídce se loď vydává směrem na Sladký ostrov, kam všechny zdárně dopluly a kde jejich cesta pro dnešek končí. Jelikož se čas dílen blíží ke konci, ještě naposledy běžím nakouknout, co se během mé nepřítomnosti událo ve druhé skupině. A ejhle vzniklo tam mnoho pěkných limericků, které si můžete také přečíst v dnešním vydání našeho deníku.

Dílňa Kačky a Pěti nabídla recitátorům druhé kategorie sladké radovánky, ve kterých se děti dotkly především aktivit pohybových a výtvarných. Recitátoři čtvrté kategorie se pod vedením Verči a Báry vydali vstříc novým zkušenostem a poznatkům nejen z oblasti loutkoherectví, ale také se seznámili s tvorbou limericků.

Andrea Pavličková

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dílny II. kategorie

dílny II. kategorie

dílny IV. kategorie

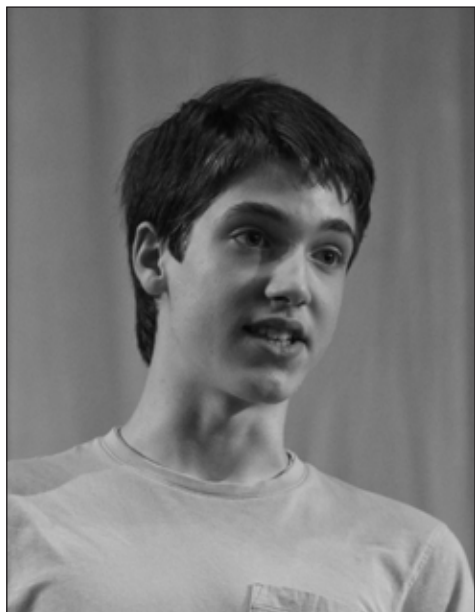
VČERA JSME VIDĚLI...

Ingrid Tillmann

Viktorii Štochlovou

Dušana Sáričku

ZAPSALI JSME...

Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 3. KATEGORIE

Vzhledem k velkému počtu recitátorů se musel lektorský sbor rozdělit do tří skupinek tak, aby měl každý možnost vyslechnout kritiku (kladnou či zápornou) svého výstupu.

Skupinky lektorů ve složení Eliška Vobrubová s Janou Portykovou, Vlasta Gregorová s Gabrielou Sittovou a František Kaska s Jakubem Doubravou se rozmístily do různých prostor muzea a recitátoři s doprovodem se k nim přiřadili podle vlastní volby. Každý recitátor se mohl přesunout po vyslechnutí názoru na svůj výstup k jiné skupince (a někteří vytrvalí jedinci tak zvládli obejít všechna tři stanoviště). Přístup lektorů ve skupinkách nebyl vždy stejný. František s Jakubem se pomalu dostávali od konkrétních problémů jednotlivých výstupů k obecným radám, zatímco tandem Eliška Vobrubová a Jana Portyková nechával ze začátku především promlouvat samotné recitátory a žádal odpovědi na závazné, ale oprávněné otázky, které byly následně zahrnuty do širšího kontextu.

Diskuze probíhaly v (až na výjimky) nekonfliktní atmosféře a celý lektorský sbor, ač rozdělen prostorem, kroužil kolem několika významných témat. Jako důležitý a určující pro celý výstup byl často vztah k textu, tedy jak recitátor text uchopil a co se jím snažil předat dál. Právě konkrétnost představy je často důležitá, jelikož pomáhá předat představu dále divákovi. Navíc je podstatné, jaký má recitátor vztah k textu v současné době, jednoduše - zda ho ještě baví. Velkým tématem bylo i členění textu, které často nesmí být chápáno stejně v psané a mluvní podobě. V psané se řídíme interpunkčními znaménky, v mluvní je zas hlavní smysl.

Nemusím dodávat, že se v diskuzích zmínila důležitost tématu, zatěžkanost způsobená trémou i prvoplánová podbízivost. Lektorský sbor jistě recitátorům pomohl jak milým slovem, tak i dobře míněnou radou.

Ondřej Kohout

NA SLOVÍČKO S...

Dneškem započala Dětská scéna! Zahájili ji recitátoři třetí kategorie. Měli jsme možnost vyslechnout si mnoho zajímavých textů a zhlédnout různorodé přednesy. Recitátoři nás jistě pobavili, ale občas se dostalo i na vážnější témata. Taková pestrost jistě přidává na kvalitě přehlídky a udržela diváky v pozornosti. Občas bylo možné zaslechnout od mladších diváků „...to je nuda,“ nebo od jejich učitelek „...přestaňte lítat, nebo budete zase usínat.“ Ale věřím, že šlo jen o ojedinělé výkřiky. Všichni ostatní se určitě dobře bavili, o čemž svědčil plný sál kina Vesmír.

ROZHOVOR S INGRID TILLMANN, RECITÁTOŘKOU III. KATEGORIE

(TEXT STEPHENA LEACOCKA VÁNOCE SMOLÍKA MCFIGGINA)

Já bych se tě chtěl nejdřív zeptat, jak dlouho recituješ a jestli jsi tady poprvé?

Jsem tady poprvé a jinak recituji od třetí třídy.

Jak ses k recitování dostala?

K recitování jsem se dostala přes dramatický kroužek a vlastně ve škole se to vždycky tak nabízelo, tak jsem na to chodila často.

Chodiš ještě do dramatického kroužku?

Přestala jsem chodit a začal jsem chodit do Dismanova Rozhlasového Dětského souboru, takže tohle je spíš ojedinělá recitace, já spíš

nahrávám do rozhlasu.

Mě překvapilo, že máš poměrně odlišný výběr textů, máš tam Stephena Leackocka a vedle něj tam je Džaláledín Balchí Rúmí. Ten je odkud?

Ten je z Indie.

A vy jste dneska měli na výběr, proč sis vybrala zrovna Leackocka a ne Rúmího?

Tak mně se ten Leackock mnohem víc líbí, vlastně ten text je z knížky „Literární poklesky“ a mně se strašně líbila a ten text od toho Rúmího je krátký, ale vybrala jsem si ho, protože se mi hodně líbil.

Zajímalo by mě, jestli jsi někdy dostala podobný dárek jako hlavní postava Leackockovy povídky?

No dostala jsem, jednou vlastně když jsem byla menší, tak jsem si hrozně přála kytaru, a právě doufala jsem, že dostanu úplně klasickou kytaru, to bylo to, co jsem si přála, a místo toho jsem dostala nějakou strašnou

dětskou plastickou hračku a vím, že jsem se na to koukala a říkala jsem si: „Aha, no tak dobrý.“

Máš ji ještě?

Mám ji ještě, ale naučila jsem se díky ní hrát na kytaru.

A už ti koupili rodiče novou lepší?

Ano, už jsem dostala.

A zákeřná otázka, kdo nosí dárky k Vánocům?

Ježíšek!

ROZHOVOR S VIKTORIÍ ŠTOCHLOVOU, RECITÁTKOU III. KATEGORIE

(TEXT IVANA MAGORA JIROUSE PTALA SE FRANTIŠKY MARTA)

Nejdřív taková obyčejná otázka. Jak ses dostala k recitování a jak dlouho se mu věnuješ?

No tak od první třídy to dělám a vedla mě k tomu maminka.

Bylo to z donucení nebo tam byla i nějaká ta radost?

Jo, radost potom přišla, ale první vystoupení na den matek, to bylo, to jsem se rozbrečela, jak jsem se bála.

Jak jsi přišla na tenhle text?

Ten mně vybrala moje paní učitelka.

Určitě ses tím potom hodně zabývala, přemýšlela jsi někdy nad tím, jaký mohl být mít Magor Jirouse za tátu?

No tak asi šilený, nebo ne šilený, ale asi v té době, kdy žil, to bylo těžký... ale byla by to asi sranda.

Také mě zajímalo, kdyby ti někdo vyprávěl něco podobného před spaním, třeba táta, bála by ses jako malá?

Teď už asi ne, ale dřív určitě.

ROZHOVOR S DUŠANEM SÁRIČKOU, RECITÁTOREM III. KATEGORIE

(TEXT ILJI HURNÍKA PLÍČKY)

Nazdar Dušane, co jsi to dneska recitoval?

Je to z jedné povídkové knížky Ilji Hurníka Růžový notýsek. Paní vedoucí Lenka Slámová nám to přinesla a mně se to líbilo.

A odkud vlastně jsi?

Jsem z Litvínova. Chodím tam na ZUŠku.. nevím, jak se jmenuje, asi prostě ZUŠ Litvínov.

Děláme i divadlo, zrovna nedávno jsme hráli moje autorské představení.

A jak jsi se ke „kumštu“ vlastně vůbec dostal?

Já vždycky obdivoval české herce. Hlavně třeba Svěráka...

To máš asi rád Cimrmany, co?

...No, ty znám úplně nazpaměť. Ale mám rád spíš film než divadlo, proto bych chtěl být filmový režisér. Už ve školce, když se nás ptali, tak jsem řekl, že chci režírovat.

Takže to půjdeš studovat?

Asi jo. Buď film, nebo i divadlo. Existuje nějaká filmová průmyslovka a pak bych zkusil FAMU nebo DAMU.

Takže recitaci bereš spíš jako vedlejší zájem?

To ani tak ne. Recituju už asi od čtvrté třídy. V páté třídě jsem se dostal do krajského kola. Teď jsem v sedmé třídě a poprvé v celostátním kole.

A který z tvých kolegů se ti líbil nejvíc.

Ten co říkal toho Adriana... Jirka, myslím, Fencel se jmenuje. Máme v plánu udělat někdy Adriana Mola jako divadlo.

ROZHOVOR S JIRKOU FENCEM, RECITÁTOREM III. KATEGORIE

(TEXT SUE TOWNSENDOVÉ Z ADRIANOVA DENÍKU)

Ahoj Jirko, my se sice známe, přesto se tě zeptám na pár otázek.

V pohodě.

Tak, jak dlouho recituješ, jak jsi se k tomu dostal, kdo tě vede?

Recituju už asi čtyři roky. Nejdřív jsem chodil na přehlídky normálně přes základku, pak mě chvíli vedla mamka a teď chodím do ZUŠky Vítězslava Nováka v Jindřichově Hradci. Tady je moje vedoucí Zuzka Jirsová, to je asi ta nejmilejší, kterou jsem mohl dostat.

Myslíš, že tě Zuzka něčemu naučila?

Určitě! Naučila mě nebát se. Takovému tomu – vystoupit před lidmi a něco jim sdělit sám za sebe.

Jak si se dostal k Adrianovi? Četl jsi to?

No, já loni recitoval „Bylo nás pět“ a na krajském kole říkal Mola nějaký kluk. Tak se nám to se Zuzkou zalíbilo a ona přinesla tu knížku od Sue Townsendové. Přečetl jsem si ji celou, ale jenom první díl. Zuzka říkala, že ty další nejsou nic moc.

A hraješ třeba i divadlo?

Hraju. Dokonce ho mám asi i radši než recitaci, protože tam jde o tu skupinu, spolupráci.

A co tvoji oblíbení autoři?

Já popravdě tolik nečtu, zatím. Teď mám rád třeba Rowlingovou nebo Tolkiena.

ROZHOVOR S FILIPEM KOUTEM, RECITÁTOREM III. KATEGORIE

(TEXT DANIILA CHARMSE POHÁDKA)

Ahoj Filipe, tak co ty a recitace?

Recituju asi dva roky, ale moc mě to nebere. Máme ji vlastně povinnou, mnohem radši hraju divadlo. Je to víc týmová práce, můžu se obrátit i na druhého.

A v jakém hraješ souboru?

Vydýcháno z Liberce. Loni jsme tady hráli Smolíčka Pacholíčka. Já tu recitaci nemám rád, protože nemám tak dobrou paměť. Taky jsem

se tam dneska pěkně zamotal. Když se mám učit nějaký text nebo třeba slovíčka, tak nejsem schopný. Když děláme divadlo, tak to vzniká z takových etud a improvizací, co bychom tam cirka měli hrát, a scénář vznikne až na základě toho.

Jak jsi se dostal k tomuhle textu?

To přinesla pančelka Míša. Rozdala knížky a já jsem si vybral tohle, protože jsme si s bráchama taky vždycky vymýšleli pohádky, tak se mi to líbilo.

A znáš Charmse jako autora?

Ne to neznám, já jsem od něj četl jenom tuhle povídku.

A máš nějaké oblíbené autory?

Mám rád Marka Twaina, hlavně Toma Sawyera. No a potom foglarovky – Hoši od bobří řeky a celou tuhle sérii. A moje oblíbená scéna je Naivní divadlo v Liberci. Ti hrají s loutkami, něco jako Divadlo Drak. Jinak hraju na kytaru a hlavně jsem skaut.

Ptali se Ondřej Kohout a Jan Mrázek

VČERA JSME VIDĚLI...

Jiřího Fencle

Filipa Kouta

NAHLÉDLI JSME...

... DO SEMINÁŘE R – JAK HODNOTIT DĚTSKÝ PŘEDNES?

Předehra

Čas: před vystoupením
recitátorů III. kategorie

Na malém jevištičku v sále Otterdorferova domu se spolu s lektorkou Alenou Palarčíkovou tísni dvacítká seminaristů třídy R (Jak hodnotit dětský přednes?). Právě se seznamují a posílají si po kruhu svá jména. Po chvíli ke jménu přidávají své oblíbené jídlo. O něco později přibudou dětské knížky. Poskočení hry Alena přidává řádku dalších titulů. Jsou mezi nimi i ty, které využijí dnes recitátoři III. kategorie pro svá vystoupení. Hned poté si sedají do kruhu a každý o sobě řekne základní informace. Představitelky kolečko doběhne a lektorka shrnuje, že nás všechny dohromady zajímají hlavně dvě věci – Jak dětský přednes hodnotit a jak ho „dělat“. A rychle dodává: „To znamená, že si během vystoupení recitátorů musíme dělat všichni poznámky. Co budeme sledovat? Seminaristé nahazují: výběr textu, kontakt

s divákem, celkové působení, sdělení podtextu, výstavbu, vypointovanost, technickou vybavenost, dech a tvorbu hlasu... Alena dá seminaristům za pravdu a zvedne je ze židlí k dalšímu praktickému cvičení. „Kopřivo, kopřivo, stojíš trochu nakřivo... Znáte?“ V kruhu se odehrávají dialogy s kopřivou. Hledáme nové a nové motivace. Ukazujeme si na příkladu, jak to vůbec není jednoduché najít tu správnou intonaci pro náš záměr. Čas vypršel.

První dějství

Čas: po vystoupení recitátorů III. kategorie a po večeři

Těla ztěžklá dlouhým sezením, napjatou pozorností a večerí zvedáme k písni U nás na Hané – místo klasické klasické rozvíčky. Naskakujeme rovnou do rezonančních cvičení (mmm, má má má, mává...) a pak jdeme na cvičení větového důrazu: Má máma má mezi domana malou zahrádku. „Kde že ji má?“ „Či je to máma?“ A jen tak mezi řečí se seminaristé dovídají, že je někdy lepší věnovat se více rezonančním cvičením než artikulačním a že artikulaci lze dobře procvičovat přímo na přednesovém textu. Znovu si sedáme, tentokrát do dřevěných lavic, židle někam zmizely. Není to moc výhodné, nevidíme na sebe a musíme natahovat krky, když někdo na druhém konci naší řady mluví. V řadách si říkáme, jaké texty nás oslovily. Z 26 textů jich bylo připomenuto 13. některé z nich až sedmkrát. Už při připomínání slyšeného vedla Alena Palarčíková každého k tomu, aby svůj názor zdůvodnil. Pak byly texty a výkony recitátorů III. kategorie podrobněji diskutovány. Pěkně postupně. Jak se text hodil k recitátorovi, jak byl pochopen přednášečem a jak vnímán diváky, co se opravdu povedlo a co zas tak úplně nevyšlo... A pak už bylo devět večer a já jsem musela uprchnout, ačkoli bylo v plánu ještě zastavit se u interpretačních možností dvou textů vybraných Alenou – jak jinak než prakticky.

Dohra

Čas: půlnoc v redakci

Co se mi na semináři R líbí? Proč si připadám tak osvěžena přítomností v něm? Na první pohled se zdá, že se s ním lektorka „moc nepáře“. Vše se odehrává ve svižném tempu, rychle se střídají činnosti různého typu. Zdá se, že náhodně, ale opak je pravdou. A k tomu všemu jen tak mimochodem, mezi řečí, lektorka učí metodickým postupům jak recitační vystoupení hodnotit. Při každé příležitosti ukazuje na konkrétních příkladech, jak je to vlastně složité a zodpovědné. A nejen to. Sama je názornou ukázkou toho, jak s recitátory na přednesu pracovat. Nedivím se, že jsou seminaristé tak spokojeni.

Iva Vachková

NA VÝZVĚDÁCH U...

... LEKTORŮ PŘEHLÍDKY DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

Jaký básnický nebo prozaický text ve vás zanechal největší stopu?

Eliška Vobrubová: Za poslední rok to byly básně Wislawy Szymborské. Zejména Bala da z hadrů a Hlas a prostituci.

Vlasta Gregorová: Zlatý věk od Nezvala, Sto roků samoty od G. G. Márqueze.

Gabriela Sittová: Jaroslav Seifert, Píseň o Viktorce. To je moje stopa.

Jana Portyková: Komenského Labyrint světa a ráj srdce.

František Kaska: To je opravdu těžká otázka... Za posledních x-let to byl asi Henry Michaux.

Jakub Doubrava: Jeden jedinej? Teď si projíždím celý svůj život... Tak mě napadá jeden z prvních. Od maminky. Pampeliška maminka létavého semínka... To mě napadá teď momentálně, když tady vidím ten propolis a mateří kašičku (pozn. redakce: rozhovor probíhal v budově Městského muzea a galerie ve Svitavách, kde právě probíhá výstava včelího světa), možná by to zítra bylo zase jiné.

Ondřej Kohout, Andrea Pavlíčková

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS...

...GABRIELY SITTOVÉ, BENJAMÍNKA LEKTORSKÉHO SBORU PRO RECITÁTORY

Co je pro tebe dětský přednes?

Pro mě je to něco jako učebnice vyprávění nebo vypravěčství. Na dětském přednesu by se měl učit každý, koho recitace zajímá. Setkáváte se tam se všemi stupni ovládnutí jednotlivých složek přednesu. Asi to zní trochu neprůhledně, ale na dětech se dá vysledovat, cestu, kterou každý musí projít, aby se na konci dalo říct, že recituje, vypráví, sděluje a že jsou tím diváci skutečně osloveni.

Kudy vedly tvoje první kroky k recitaci?

Básničky jsem říkala snad od té doby, co umím mluvit. Prošla jsem i fází říkání Žáčkových textů v JZD Zábřeh tamějšími dojičkám u příležitosti Mezinárodního dne žen. Teprve na druhém stupni základní školy jsem začala pracovat na textu se svou češtinářkou - na jednom Kainarovi. Ale to, čemu se dá říct přednes nebo interpretace textu, to mě uchvátilo až na střední škole a vděčím za to své paní profesorce Marušce Brožové, která mi věnovala spoustu času, otázek, diskusí, společného hledání, líčila na mě (básníky, kteří ve mně dodnes vězí) - měla jsem velké štěstí.

Je nějaký rozdíl ve vnímání textu, vnímáš-li ho jako:

- a) divák
- b) pedagog
- c) porotce

Rozdíly jsou v tom obrovské! Jako divák si můžu dovolit absolutní svobodu v tom, co vnímám. Můžu si dovolit sympatie, antipatie, můžu se smát, i když to interpret myslí jinak, můžu cítit rozladění, že někdo podle mého názoru kazí text, může mě uhranout někdo, kdo dělá všechny možné prohřešky proti autorově textu, ale prostě mě baví. Jako divák můžu dokonce i odejít. Jako divák nic nemusím, pomenu-li to, že je samozřejmé chovat se slušně.

Jako porotce odejít nemůžu. Jsem tu od toho, abych se maximálně soustředila na každý výkon, na každého recitátora, na každý text a jsem tu ve službách interpreta. Jsem nezávislý pozorovatel. Vidím pouze výkon teď a tady. Bez dalších komentářů, bez dodatečné obhajoby výkonu, bez znalosti celé té cesty, jak si recitátor vybíral text... Mám z jednoho jediného výkonu zachytit, co se recitátorovi podařilo, co ne, v čem je jeho síla, co jsou jeho rizika. Musím umět pojmenovat, kudy asi při své přípravě textu prošel a co by měl být jeho další krok, aby dosáhl toho, co je zřejmě jeho cílem. Být porotcem je náročné na postřeh a jistou dávku zkušenosti, přesto i v této roli můžu

těžít z toho, že jsem divák s vlastním vkusem a s vlastními vrtochy.

Pedagog to má nejtěžší. Alespoň podle mě. Nese na sobě tíhu toho, že ujde celou tu cestu s recitátorem. Od výběru textu, kdy musí být laskavý i přísný, přes jeho rozbor, kdy musí postrkovat, ale nedeformovat, až ke všem těm vystoupením a reflexím a rozborům, co se tentokrát povedlo a co ne. Učitel často vidí slabé stránky svých žáků a pomáhá je někam posunout, zbavit se jich. A potom přijede na přehlídku a od poroty se doslechne, co jsou ty slabé stránky jeho žáka. No jo. On to většinou ví, ale taky ví, kolik práce už se svým žákem udělal na tom, aby byl výsledek aspoň v tomto stavu. Učitel musí mít pořád dost energie na to, aby znovu hledal, znovu inspiroval, znovu chválil, znovu volil slova...a dost laskavosti, aby chápal, chválil, vysvětloval a byl nad věcí.

Zkus pojmenovat rozdíly mezi přípravou dětského a dospělého recitátora:

U všech je důležité najít téma, které přilne recitátorovi na tělo. Takže je důležité najít text, který tohle vtělování umožní. Dětem je potřeba s výběrem pomoci, jinak je hledání mnohem delší a strastiplnější - děti ještě nevědí, kde hledat. U dospělých je pochopitelně směřování k textům možné. Ale dá se počítat s tím, že dospělý recitátor ví, kde hledat. Přináší texty sám, přichází s nápady, s otázkami...

A dál - tam i tam je potřeba velká míra empatie. K dětem je potřeba hovořit trochu jiným jazykem, protože ještě neznají významy všech slov a neučily se toho tolik o literatuře. Na druhou stranu mají někdy mnohem větší představivost než dospělí a dokážou si hrát.

Já jsem se teď vlastně ztratila v tom, kde je rozdíl. Nedá se říct, jestli je práce jednodušší s dospělými, nebo s dětmi. Je jiná. Děti při přípravě textů řadu věcí učím a ony učí mě. U dospělých je to totéž, ale oblast toho, co se učíme, je posunuta do jiných témat. Dospělí jsou paličatější, touží spíš po rozhovorech, děti vítají každou aktivitu spojenou s pohybem, hudbou, čímkoli u čeho se jen nesedí a nepovídá... Ale vlastně jsem to všechno zažila i úplně naopak. Snad jen tu mutaci už mají dospělí za sebou ☺

Co je pro tebe nejtěžší, když jako pedagog připravuješ recitátora?

V roli pedagoga je pro mě těžké žákům říct, že text, který si přinesli, není dobrý. Někdy se stane, že si dítě donese text, který je nekvalitní. Rozumím výběru, oceňuji, že se žák pročetl řadou textů, knih, témat a vybral si - takže jak říct, že je to slátanina, kterou nemá cenu se zabývat déle než dvě hodiny?

Co je pro tebe nejtěžší, když se připravuješ jako recitátor ty sama?

Jako recitátorka trpím trémou a děravou pamětí. Jako učitelka vždycky tvrdím, že děravá paměť neexistuje, protože když někdo velmi přesně nastuduje text do detailu, pochopí jeho strukturu (podmínkou je kvalitní text), nemůže se stát, že dostane okno. Ale jako recitátorka jsem živým důkazem toho, že se to může stát. A ta náchylnost k trémě se spíš zhoršuje.

Ptala se Iva Vachková

KOMIKS - SLEPÉ ULIČKY

Po delší odmlce opět přicházíme s komiksem. Rádi bychom jeho prostřednictvím připomněli slepé uličky nejen dětské recitace a divadla. Koneckonců i slepé uličky někdy pomohou najít tu správnou cestu k cíli. V každém čísle vám nabídneme doplnění textu do bubliny v posledním okénku. Vaše repliky rádi přijmeme v redakci a další den pak otiskneme ten nejzajímavější z vašich návrhů.

HLEDACÍ HRA STOPA ZA STOPU

1. Hledejte stopu osobnosti, která je spojena se Svitavami a na oplátku na místě zanechte stopu svoji.
2. Buďte nenápadní, nikdo další by vás při hledání stopy neměl spatřit.
3. Nezapomeňte na místě nechat i svoji stopu.
4. Každý den bude stopa na jiném místě. Založena bude ráno a zrušena kolem desáté večer.
5. Všechny stopy budou zřízeny na místech spojených s přehlídkovým děním.

INSTRUKCE PRO PRVNÍ STOPU

 Když se dostanete až na konec vesmíru, můžete se potkat sám se sebou. Dotkněte se tedy svého odrazu, pak si odložte kabát a předkloňte se... Tak jsem to udělal já a zanechal zde po sobě stopu.

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2013

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
OttD	Ottendorferův dům
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Tyjátr, alternativní klub

SOBOTA 8. června

8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	
9.00–12.00	vystoupení recitátorů 4. kategorie	
9.00–12.00	semináře A, B, C, S1, S2 Fka,	SZŠ kino Trám
10.00–12.00	1. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
13.30–13.50	zahájení přehlídky souborů	
13.50–15.50	1. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Moje teta Morsie	Fka
	DIPAČAPI, Praha 5 – Zličín	
	Nerudárium	Fka
	ZŠ Školní, Bechyně	
	Tátové a mámy musí tu být s námi	Fka
	Taneční studio Light, ZUŠ Na Popelce, Praha 5	
16.30–18.00	beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie a jejich doprovodem	Fka-knihovna
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kat.	SZŠ
	dílny pro recitátory 2. a 3. kategorie	SZŠ OttD
	seminář R	
16.30–17.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	
	vystupujících v 1. bloku	Fka-uč. 3
16.30–18.00	dětský diskusní klub pro děti ze souborů	
	vystupujících v 1. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-foyer
17.30–18.45	diskuse o představeních 1. bloku	Fka, stodola
18.00–20.00	setkání recitátorů s rautem	Fka-salonek
20.00	doprovodný program	
	Jak si hrají tatínkové	
	Divadlo DRAK Hradec Králové	Fka

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.

Redakce: Iva Vachková (šéfredaktorka), Tereza Strmisková, Andrea Pavlíčková, Ondřej Kohout, Alena Exnarová, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson, redakční čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 8. 6. 2013 v 02.05. Náklad 280 ks.